

3. Рязанова Н. С. Теоретичні аспекти корпоративних фінансів: нові підходи / Н. С. Рязанова // Ринок цінних паперів України. — 2013. — № 1-2. — С. 3—10.

4. Суторміна В.М. Фінанси зарубіжних корпорацій: підручник / В. М. Суторміна. — К. : КНЕУ, 2004. — 566 с.

УДК 330.16:334.012-043.86

Костюченко Т.А.,

магістрант МП «Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу»,

Островська О. А.,

к.е.н., доц. кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Вплив емоційного інтелекту на розвиток і вартість бізнесу

Постулати класичної економічної теорії ґрунтуються на тезі раціональності учасників економічних відносин. Теза передбачає, що прийняття фінансово-господарських рішень обумовлене виключно наявністю/відсутністю певної вигоди. Натомість реалії є такими, що в більшості випадків при прийнятті будь-яких, у т.ч. фінансових, рішень економічні агенти схильні керуватись поточними емоціями та настроями. Таким чином, можна зробити висновок, що ірраціонального в будь-якій особі є більше, ніж раціонального. На цьому твердженні ґрунтується теорія біхевіористичних фінансів, яка з кожним днем набуває все більшої популярності серед науковців і практиків, і яка покликана пояснити, чому менеджери компаній приймають ті чи інші управлінські рішення і як вони впливають на розвиток та вартість бізнесу[1]. Об'єктом дослідження біхевіористичної економіки є поведінка, тому в сучасних умовах зростання впливу комунікативних та когнітивних властивостей актуалізується дослідження емоційного інтелекту(ЕІ) учасників економічних відносин.

Розвиток та вартість будь-якої компанії залежить від дій осіб, які цією компанією управляють. Тому практична реалізація різноманітних цілей - збільшення прибутку, зростання вартості бізнесу, досягнення інших проміжних та основних цілей багато в чому залежить від поведінки та звичок цих осіб. Вищевикладене обумовлює потребу в розвитку потенціалу ЕІ працівника, в його ефективній соціальній адаптації та успішній самореалізації, що в подальшому матиме відбиток на фінансовому стані підприємства. Поняття ЕІ сформульоване дослідниками як: 1) набір некогнітивних здібностей, компетенцій та навичок, пов'язаних з соціальними, емоційними та персональними спроможностями, які впливають на здатність людини справлятися з вимогами і тиском зовнішнього середовища [2]; 2) здатність розуміти власні почуття та почуття інших людей, самому себе мотивувати, повністю керувати емоціями [3]. Виходячи з наведених визначень, робимо висновок, що менеджер компанії з високим рівнем ЕІ завжди виграватиме у менеджера з нижчим рівнем ЕІ, оскільки він здатний певною мірою розуміти та керувати як своїми, так і емоціями підлеглих йому осіб.

Емоційний інтелект (ЕІ) вважають також еквівалентом пізнавального інтелекту (ІQ). Якщо ІQ відповідає за логіку та раціональне мислення, то EQ вимірює інтуїтивне мислення та емоційність. Психологіки стверджують, що ІQ дає людині роботу, а EQ – кар'єру. Вважаємо це цілком логічним, оскільки людина з низьким рівнем EQ не здатна стати конкурентоспроможним керівником. Менеджери повинні вміти управляти своїми емоціями, визнавати емоції інших та ефективно співпрацювати з ними в команді. Тому, на нашу думку, від рівня ЕІ менеджера значною мірою залежить вектор розвитку бізнесу. Управлінська діяльність є основною прикладною сферою, де активно використовується складова ЕІ. Численні дослідження з цього питання доводять: чим вище людина знаходиться на кар'єрних сходах компанії, тим важливішим для неї стає емоційний інтелект, і менш важливими - технічні навички. Саме емоційний потенціал відрізняє успішну кар'єру від кар'єрного застою, і, як результат, - успішний бізнес від занепадаючого.

Управління емоціями – найважливіший навик для лідера, а уміння відповідати емоціям інших людей, скеровувати їхні дії та правильно мотивувати, координувати є ключовою якістю сучасного керівника-лідера, необхідною для налагодження командної роботи[4].

На сьогоднішній день все більше бізнесменів розуміють важливість ЕІ, а тому пильніше оцінюють управлінців саме з цього боку. Одним із варіантів використання інструментарію біхевіористичних фінансів на корпоративному рівні, який включає в себе також ЕІ, є створення на підприємстві контролінгу поведінки. Це дає можливість дослідити взаємозв'язок фінансових і управлінських рішень та поведінки учасників фінансових відносин, а також спрогнозувати їх поведінку і управляти нею, ав довгостроковій перспективі - уможлиблює впровадження методичного інструментарію, що змусить менеджерів діяти та приймати рішення відповідно до визначених цільових орієнтирів підприємства, які в будь-якому випадку спрямовані на розвиток бізнесу, підвищення його прибутковості та вартості.

Сучасний бізнесмен та менеджер мають використовувати інноваційний інструментарій підтримки прийняття фінансово-економічних рішень. У глобальному економічному середовищі перевагу завжди матимуть ті суб'єкти, які вдаються до нетрадиційних способів розробки завдань, є здатними до аналізу прийнятих раніше рішень та до самовдосконалення. Прогнозування поведінки учасників економічних відносин є результатом досліджень у сфері ЕІ та контролінгу поведінки. Тому чим раніше управлінці звернуть увагу на необхідність його впровадження та скористаються отриманою інформацією, тим швидше вони зможуть скоригувати управлінські рішення та досягти поставлених цілей, підвищивши конкурентоспроможність бізнесу та його значимість[5].

Список використаних джерел:

1. Капелюш А.А. Ретроспективний аналіз розвитку теорії біхевіористичних фінансів // Збірник наукових праць НУДПС України. - 2016. - № 2. - С. 120-131.- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprudps_2016_2_11

2. Гоулмен Д. Эмоциональное лидерство: Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта / Д. Гоулман, Р. Бояцис, Э. МакКи; пер. с англ. – М. : АльпинаБизнес Букс, 2005. – 301 с.
3. Bar-On R. Emotional and social intelligence: Insights from the Emotional Quotient Inventory // R. Bar-On, J.D.A. Parker (eds.). Handbook of emotional intelligence. San Francisco: Jossey-Bass, 2000. – P. 363-388.
4. Гацько А. Ф. Емоційний інтелект як стратегічний важіль лідерства [Електронний ресурс] / А. Ф. Гацько, О. В. Смігунова. – 2016. – Режим доступу: <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/view/97816/93185>.
5. Терещенко О. О. Контролінг поведінки в концепції біхевіористичних фінансів // Фінанси України. - 2011. - № 10. - С. 104-116.

УДК 336

Лелюк С.В.

к.е.н., викладач кафедри фінансів,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Моніторинг фінансової безпеки підприємства: біхевіористичний аспект

Орієнтація менеджменту на вивчення біхевіористичних фінансів, що передбачають визначення впливу психологічних чинників на фінансові відносини економічних суб'єктів [3], зумовлює актуальність дослідження дії поведінкового чинника на ефективність управлінських рішень щодо забезпечення фінансової безпеки підприємства. Проблеми забезпечення безпеки економічних систем з використанням біхевіористичного підходу досліджували у своїх роботах Зеленська О.О., Івченко Є.А., Островська О.А., Терещенко О.О., Цікановська Н.А., Ясинська Н.А. та ін. Проте врахування біхевіористичних аспектів при проведенні моніторингу фінансової безпеки підприємства, що є інформаційним підґрунтям прийняття управлінських рішень [5], дотепер не набуло достатнього розвитку.